

Homeroswedstrijd 2024-2025 – een selectie uit Nederlandse vertalingen

Homerus, *Odyssee* 10. 54-76

Een ruime keuze uit de Nederlandse Odysseevertalingen van de afgelopen honderd jaar: twee in hexameters, twee in proza, twee in jamben en een in ollekebollekes.

Aegidius W. Timmerman, Homerus, *Odyssee*. Amsterdam 1934.

De galeien

Werden weer door een verwoede orkaan naar 't Aeöliche eiland
Weggeslagen! Zij steenden mijn makkers! En wij gingen daar weer
't Land in en schepten er water! Mijn makkers namen er daadlijk
Dicht bij de snelle galeien een maal en nadat wij genoten
Spijzen en drank, ging ik weder naar Aëölus' prachtige woning,
Doch ik nam toen met mij mee als geleid' een heraut en een makker.
Hem trof ik juist aan het maal met zijn vrouw en zijn kindren. Maar toen wij
Daar aan de zaal kwamen en bij de post op de drempel ons zetten,
Keken zij vol verwondering op en vroegen: 'Odysseus,
Hoe komt gij hier en wat voor een boze geest overviel U?
Neen maar, wij hebben U toch zo welwillend geleide gegeven,
Dat gij uw land mocht bereiken, uw huis en al wat U lief is!
Dat was hun vraag en ik gaf hun ten antwoord, van harte bekommerd:
'Mij hebben, ach, mijn slechte gezellen doen falen en met hen
Ook die verderflijke slaap! Geeft heling, mijn vrienden, gij kunt het!
Aldus sprak ik hen toe, hen met vriendelijke woorden bewerkend.
Allen hielden zich stil, maar de vader gaf mij ten antwoord:
'Maak dat gij weg komt! Het eiland af, gij slechtste aller mensen!
Goddelóós zou ik zijn, wanneer ik een man zou verplegen,
Of hem geleide zou geven, gehaat door de zalige Goden.
Voort, zeg ik, daar gij waarachtig hier komt, gehaat door de Goden...'
Hiermede zond hij mij weg uit zijn huis met mijn sombere klachten.

M.A. Schwartz, Homerus, *Odyssee*. Haarlem 1951.

(Welverdiende herdrukken tot in de 21ste eeuw.)

De vloot werd door de grimmige storm teruggesleurd naar het eiland van Aiolos tot wanhoop van de bemanning. Daar stapten wij aan wal; vlug schepten wij water en de mannen hielden een maaltijd dicht bij de schepen. Toen wij gegeten en gedronken hadden, nam ik een heraut en nog één man mee en ging ik op weg naar Aiolos' prachtig paleis; ik vond hem aan de maaltijd met zijn vrouw en zijn kinderen. Binnen gekomen knielde ik neer bij de deur op de drempel. Zij waren hoogst verbaasd en vroegen: "Odysseus, hoe kom jij hier? Welke boosaardige godheid heeft je geteisterd? Wij hadden toch zo goed gezorgd voor een voorspoedige reis terug naar je land of je huis of waarheen je maar wilt!"

Terneergeslagen gaf ik ten antwoord: "Mijn ellendige makers werden mijn ongeluk en daarbij een noodlottige slaap. Maar vrienden, helpt, want helpen kunt ge gemakkelijk."

Zo sprak ik hen toe, smekend met vleiende woorden. Maar zij zagen stil voor zich uit; de vader antwoordde: "Weg van mijn eiland, dadelijk, ellendigste van alle mensen! Niet mag ik een man verzorgen en voorthelpen, die wordt gehaat door de zalige goden. Weg uit mijn oog, want als een vijand der goden sta je hier voor me." Met deze woorden joeg hij mij diep verslagen het huis uit.

Frans van Oldenburg Ermke, Homeros, *Odyssea*. Retie 1959.

(Jammerlijk vele herdrukken.)

En zo dreef de storm de schepen, waarin weeklaagden de mannen, terug naar het Aiolische Eiland.

Daar gingen we andermaal aan land en namen water in. Bij de schepen namen mijn mannen, als uitgehongerd, hun maaltijd. De honger gestild en de dorst geleest koos ik een boodschapper uit en ging met hem en met één der zeevarende gezellen naar de verheven huizing van Aiolos, die met zijn vrouw en kinderen aan lange tafels te feesten zat. Wij naar binnen en namen plaats op de drempel naast de deurpost.

Hoe schrokken onze vrienden, toen ze ons zagen. En: ‘Odysseus!’ zo riepen zij. “Gij hier weer?! Hoe is dit?! Welke boze geest zit u op de hielen?! Wij toch hebben uw reis zó zorgvuldig voorbereid, dat het u gelukken moest, uw vaderland of gelijk welke haven ook te bereiken?!”

Wat moest ik, rampzalige, antwoorden? En stamelend zei ik: “Aan twee dingen wil ik dit ongeluk toeschrijven: aan de dwaasheid mijner manschappen en een slapende gezagvoerder. Maar kunt gij, mijn vrienden, het onheil niet keren? Ongetwijfeld valt u dit licht.”

Mijn nederig smeken bleek echter vergeefs. De zonen zwegen allen, maar hun vader werd woedend en zeide: “Ingerukt van mijn eiland, en vlug! Als geen ooit ter wereld hebt gij de goden vergramd! En geenszins wens ik gastvrijheid te verlenen aan wie door de onsterfelijken veracht wordt. Dat gij hier weer zijt, is het duidelijkste bewijs van hun onverzoenlijke haat. Héén, zeg ik, en met spoed!” En wij gingen, ondanks al mijn smeken, onherroepelijk verdreven uit zijn paleis.

Bertus Aafjes, Homeros, *Odyssee*. Amsterdam 1965.

Terwijl de barre stormwind mijn gezellen,
De jammeraars, dreef naar 't Aeolisch eiland.
Daar gingen wij van boord en haalden water;
Mijn mannen richtten er een maaltijd aan
Vlak bij de snelle schepen. Na dit maal
Koos ik een boodschapper en een matroos
En ging met hen naar 't prachtige paleis
Van Aeolus. Ik vond hem aan de maaltijd
Met vrouw en kinderen. Wij traden binnen
En knielden op de drempel, bij de deur.

Zij waren zeer verbaasd en vroegen mij:
"Odysseus, hoe komt gij hier weer terug?
Is er een boze god, die u vervolgt?
Wij hadden toch voor alles goed gezorgd:
Voor uw terugkeer naar uw land en huis."
Zo spraken zij. Ik gaf bedroefd ten antwoord:
"Mijn domme makkers deden mij dit aan
En ook de slaap, die ik niet kon weerstaan.
Ach, vrienden, helpt mij nòg eens. Gij zijt machtig."
Dat zei ik. En ik zocht naar mooie woorden.
Maar zie, zij keken zwijgend voor zich uit.
Toen riep hun vader: "Van mijn eiland af!
Gij, uitschot onder al wat leeft, van h er!
Niets wil ik meer met jou te maken hebben!
Als vijand der onsterfelijke goden
Mijn huis bezoeken! Scheer je weg van hier!"
Met deze woorden joeg hij mij vandaar
En zuchtende moest ik de reis hervatten.

Imme Dros, Homeros, *Odysseia: de reizen van Odysseus*. Amsterdam 1991.

Woeste stormvlagen joegen de schepen terug in de richting van het Aiolische eiland. En mijn vrienden maar steunen. Daar gingen wij weer van boord en putten vers water, de mannen maakten meteen iets te eten bij de snelle schepen. Toen we hadden gegeten en gedronken, ging ik met een heraut en een vriend als geleide naar het beroemde huis van Aiolos en ik trof hem aan tafel met zijn vrouw en kinderen. Toen we daar in het paleis arriveerden, gingen we zitten bij de deurposten op de drempel. Zij wisten echt niet hoe ze het hadden en ze vroegen: "Jij hier, Odysseus? Hoe komt dat? Wat voor Daimon drijft je? En we hadden ons uitgesloofd voor een geleide, zodat je vlug je land zou bereiken, je huis en al wat je lief is," zeiden ze tegen me. Met de dood in mijn hart gaf ik antwoord: "Slecht gezelschap en de ellendige slaap die stortten mij in het ongeluk, help me, vrienden, u kunt mij helpen," zei ik en werkte op hun gemoed met zoete woorden. Zij bleven zwijgen, ten slotte gaf de vader een antwoord: "Scheer je weg van mijn eiland, weg, verwerpelijk schepsel! Ik kan me niet permitteren een man te herbergen of te helpen die de gelukkige Goden zo vreselijk haten. Weg, want je komt hier mijn huis in als vijand van de Goden." En hoe zwaar ik ook zuchtte, hij joeg me zijn paleis uit.

Heinz Hermann Polzer (Drs. P), *De Odyssee van Drs. P.* Amsterdam 2002.

1.

Volgende eiland dus
Woonst van god Aeolos
Die is Odysseus eens
Niet kwaadgezind

Hem wil hij dus in zijn
Luchtstroombeherende
Functie voorzien
Van een gunstige wind

2.

Zeker is zeker, toch?
O krijgt garantie mee:
Kwalijke winden
Geknoopt in een zak

Maar de bemanning denkt
Grootkapitaalbelust:
'Daar zit vast goud in –
Of minstens gebak!

3.

Eventjes kijken, zeg'
Zeer foute windvlagen
Blazen de vloot
Naar het eiland terug

Aeolos blijkt ditmaal
Ontegemoetkomend
'Goed ben ik wel
Maar niet gek' zegt hij stug

Patrick Lateur, Homeros, *Odyssee: een zwerver komt thuis*. Amsterdam 2016.

De vloot werd door een kwade stormwind weer
naar het Aiolisch eiland weggedreven,
mijn kameraden jammerden en kreunden.

Daar gingen wij aan land en putten water.

Mijn makkers namen bij de snelle schepen
terstond een maal. Toen wij van spijs en drank
genoten hadden, nam ik een heraut mee
en ook een van de makkers en ik trok
naar het vermaard paleis van Aiolos.

Ik trof hem naast zijn vrouw en kinderen
aan tafel. We gingen naar binnen, zetten
ons op de drempel bij de deurpost neer.
Ze waren heel verbaasd en vroegen ons:

“Hoe ben je hier gekomen, Odysseus?

Heeft jou een boze god nu overvallen?

We hebben jou bij jouw vertrek toch goed
verzorgd, opdat je veilig aan zou komen
thuis in je land, of waar je ook maar wil.”

Zo spraken zij en met een droevig hart
sprak ik toen in hun midden: “Slechte makkers
bedrogen mij, maar ook een wrede slaap.

Kom, vrienden, maak het goed. U hebt de macht.”

Zo sprak ik hen met zachte woorden toe.

Ze zwegen. Maar hun vader gaf als antwoord:

“Verlaat terstond dit eiland, jij, gemeenste
van al wat leeft! Het is mijn recht niet iemand
te steunen of bij zijn vertrek te helpen
die is gehaat bij de onsterflijken.

Weg! Want gehaat door goden sta je hier.”

Zo sprak hij en hij joeg me uit zijn huis.

Ik zuchtte diep.